

Квіти

Євгенія Ярошинська

Був собі хлопчик, що мешкав у гарнім домі, котрий стояв посеред широких полів та сіножатей. Як прийшла весна й земля вкрилася чудовим килимком з квітів, тоді було так гарно, особливо в саду Йосипових родичів. Та він нарікав на цю красу, глумився з квітів. Він любив лиш пожиточні речі, а квіти зовсім не цінував.

"Кому ці квіти потрібні?" — говорив не раз, брав паличку і, махаючи нею, збивав голівки квітам.

"Нащо вони цвітуть, коли з них нема нікому пожитку", — відповідав, бувало, коли хто його запитував і не давав збивати голівки квітам.

Набігавшись, Йосип брав собі книжку, сідав під рожевий корч і читав, що йому аж піт котився з чола; він хотів стати дуже розумним.

Сидячи раз під корчем, він так зачитався, що не бачив, як минув полудень. Йосип не зважив на те, що сонячні промені падали на землю все гарячіші, а через те дужче розносився запах сіна в повітрі. Повітря тремтіло від страшної спеки, вітерець не повівав, жоден птах не співав. Якось дивно було кругом.

— Ага,— відізвався нараз тоненький голосочок,— осьде він, той дурний хлопчище, що завдає нам так багато жалю. Дивись, королево, він сидить он там!..

Йосип підвів зморену голову і в ту ж хвилю сторопів від подиву. З луки, що стояла в повнім розквіті, летіли, йшли, їхали на блискучих сонячних променях незчисленні маленькі постаті, супроводжувані роями мух, мотилів, хрущів, мурашок. Наблизившись до Йосипа, оточили його з усіх боків.

В середині побачив він повіз, котрий тягли зелені хрущі і сині метелики. В повозі гордо сиділа королева квітів. Її убрання складалося з листочків рож, на голові блищала корона з капель роси, в руці мала пуп'янок рожі, це був її скіпетр.

Покірно оточили повіз ті маленькі постаті, і аж тепер побачив Йосип, що це були квіти з чудовими голівками. З-під синього віночка дивилася невинно незабудка; коло неї в червонім плащі красувався мак; здійнявши гордо голову, дивилася лелія, за неї ховалась скромна фіалка; злостиво обернулася зелена кропива; а пахуча бузина зиркала своїми ясними очима. Королева злізла з повоза і йшла просто до Йосипа.

— То ти той хлопець, що не любить квітів? — запитала.

Всі квіти засміялись погордливо.

— Дурний хлопчище,— сказали.

— О ні,— розлютився Йосип,— я не дурний, я вчився багато більше, як ви всі разом.

— Дурний хлопчище,— повторили знов квіти, а королева взяла найбільшу каплю роси з своєї корони і поклала йому на очі

— Дивись туди! — сказала, ніби наказуючи.

Він послухав її, і — о диво! Лука зникла, і він побачив бідні вузьку кімнату; в ній стояла бліда худенька дитина коло вікна дивилася з радістю на маленьку квітку, що

зацвіла в вазоні.

— Видите, матусю, тепер нарешті прийде весна і до мене! сказала і поцілувала блідими вустами маленьку квітку.

Королева покрутила каплею, образ зник, мов у мороці, а другий вступив на його місце: в білій сукні стояла молода посеред гостей; вона усміхалася до всіх, але її очі зверталися до міртової китиці, котру тримала в руках.

— Ми мусимо бути при тім,— говорили мірти.

З очей молодої полились сльози і впали на китицю.

— Сльози радості,— загомоніли квіти,— належать завше нам.

І знов інший образ. В кухні аптеки лежали цілі в'язки засушених квітів, а аптекар вибирав поодинокі з них і кидав у великий котел.

— Бачиш,— сказала королева,— сік з квітів і зілля є дуже поживний, він гоїть рани, бореться з людськими хворобами і стає через те добродієм людей; чи ти знав це?

— Ні,— відповів Йосип...

— Чекай,— сказала королева,— ще один образ, останній.— І вона покрутила каплею.

Йосип побачив ліс, вкритий снігом.

З широкого галуззя дерев звисав іній і блищав тисячами фарб проти ясного сонця. Потім почувся десь далеко ніби ніжний, тоненький дзвоник, а сніг почав танути. З-під нього появилися маленькі голівки синіх і білих дзвоників, що наповняли повітря своїм солодким запахом. Довкола стало так гарно, так мило! Трава почала зеленіти, дерева почали розпускатися.

— Бачиш, для чого ми тут, на землі, живемо,— говорили квіти тоненькими голосочками.— Ми допомагаємо людям в радості і смутку, ми робимо їх життя гарним та милим; ми стаємо їм корисними, де лиш можемо; ми приносимо їм привіт з весною; ми видзвонюємо весело, як приходить весна; ми веселі діти літа, а восени, як вже все зів'яне, тоді показується ще де-не-де одне з нас, щоби розвеселити сумного чоловіка, подати йому надію на красну квітучу весну. Чи ти бачиш тепер, для чого ми потрібні, чи розумієш, що, ненавидячи нас, був дурненьким?

З цими словами зняла королева каплю з його очей, і він пробудився. Сонце пекло ще однаково, квіти стояли на луці не рухаючись.

Йосип взяв свою книжку і пішов додому, але відтепер вже ніколи не нищив квітів, не відбивав їм голівки, бо знав, що вони ростуть людям на користь.